

войска, надвилъ византийците и ги накаралъ да свържатъ съ България миръ и търговски договоръ (717 г.). Въ същото време Тервель разбилъ аварите по Дунава, присъединилъ славяните по р. Тимокъ заедно съ крепостта Видинъ.

Вторъ български ханъ, който победилъ византийците и получилъ отъ тяхъ нови земи, билъ Телеригъ. Той принудилъ византийския императоръ да сключи съ него писменъ миръ (773 г.)¹ и да признае границата между България и Византия до големия окопъ, изкопанъ отъ българите отъ Бургасъ до Марица при Търново-Сейменъ.

Ала най-много разширилъ държавата и присъединилъ много славянски племена ханъ **Крумъ** (803-814 г.). Този български господар билъ уменъ, предвидливъ и много силенъ. Крумъ победилъ аварите, стигналъ въ земята имъ и унищожилъ съвсемъ царството имъ. Той станалъ съседъ съ Карла Велики и присъединилъ къмъ държавата си всички славяни отъ Бълградъ до Видинъ и до Нишъ. Презъ 809 г. Крумъ превзелъ София и станалъ господаръ на главния път, който води отъ Цариградъ — София — Нишъ — Бълградъ до Виена.

Обаче най-славната победа Крумъ нанесълъ надъ византийския императоръ Никифоръ, който дошелъ въ България съ цель да я погуби. Следъ тая победа Крумъ достигналъ до Цариградъ. Византийците се опитали да го убиятъ съ измама, но не успели. На връщане Крумъ зелъ много гръцки пленици и ги населилъ въ България и по границата.

¹⁾ До това време българите и византийците склучвали на бойното поле устенъ миръ съ клетва.